

Universalmuseum Joanneum besedilo za medije

Universalmuseum Joanneum
Mariahilferstraße 4, 8020 Graz, Avstrija
www.museum-joanneum.at

presse@museum-joanneum.at
Telefon +43-664/8017-9850

Zeitenwende – Rund um Dürer/ Preobrat časa – okoli Dürerja Meisterwerke der Druckgraphik um 1500/ Mojstrovine grafike okoli 1500

Dvorec Eggenberg

Razstava: 10.06.2011 – 21.08.2011

Otvoritev: 09.06.2011

Kuratorica: Karin Leitner-Ruhe, Helga Hensle-Wlasak

Informacije: +43-316/58 32 64-9770

Življenje Albrechta Dürerja (1471-1528) pade na prelom dveh dob – tiste od poznega srednjega veka do renesanse. V njegovi umetnosti se zrcalijo ne le spopadi in razvoj teh obeh epoh, temveč tudi povezava dveh bolj nasprotnih kulturnih prostorov: Nemčije in Italije. Tako je Dürer ustvarjalno povezal svojo severno-alpsko šolanje z novostmi iz juga: vsrkal je vsa umetniška prizadevanja tistega časa in jih razvijal naprej. To velja predvsem za grafične umetnosti lesorez in bakrorez, ki jih je Dürer v tehniki, vsebini in duhovnih možnostih izpopolnil daleč preko njegovih predhodnikov, in, ki so mu omogočili internacionalno razširjenost njegovih umetniških idej.

V sedišče te razstave bodo postavljeni bakrorezi iz OEuvre Albrechta Dürerja, izbrani iz obsežnih zbirk Kupferstichkabinetta/Bakroreznega kabineta Alte Galerie/Stare galerije: trije takoimenovani „mojstrski vbodi“, katerih tolmačenje zaposluje strokovnjake že veliko generacij, predstavljajo absolutni vrhunec njegove grafične umetnosti: delo Vitez, smrt in hudič se sklicuje na „vita activa“, zastopano skozi krščanskega viteza, ki se aktivno zavzema za svoje ideale. Hieronymus v hiši na „vita contemplativa“, učenjaka za njegovimi knjigami, Melanholija kot sinonim za pridobitev spoznanja, zaznamovana s potezami tuhtanja in dvoma. Prav tako ima fiksno mesto v umetnostni zgodovini bakrorez Adam in Eva iz leta 1504, v kateri prikazuje Dürer dolgoletno spoprijemanje z novimi pravili proporcev, ki jih je spoznal v Italiji in jih prenesel na sever. Delo Der Traum des Doktors dopolni raznolika tolmačenja Melanholije.

Preobrat časa okoli Dürerja potegne na dan veliko faset novega veka: človek – in s tem tudi umetnik – se sedaj dojema kot avtonomno bitje. Prav Dürer je mojser avtoportetov, samoopazovanja, ki je bistven element umetnika na poti k inovativnemu prenosu njegovega miselnega sveta. Sočasno se idealizira človeška podoba in vključuje v ogrodje antične recepcije.

Umetnik se ne vidi več kot rokodelca v smislu srednjeveških cehov, temveč se dojema kot ustvarjalni individuum. Nove slikovne zvrsti se izkristalizirajo iz duhovnih preobratov: medtem ko so religiozne teme v veliki meri še ujete v tradiciji, zavzamejo portret, krajina in žanrske upodobitve že avtonomen položaj.

Številna dela umetnikov iz tega časa in Dürerjeve bližnje okolice so zastopana v Bakroreznem kabinetu Alte Galerie. Tako bo razstava dopolnjena z deli iz Italije, npr. od Andree Mantegna, Marcantonia Raimondija ali Giorgia Ghisi. Severno-alpska komponenta pa bo reprezentirana z deli umetnikov kot so Lucas van Leyden, Martin Schongauer kot tudi Hans Baldung Grien in Leonhard Beck.

Konec drugega desetletja 16. stoletja zbudi pozornost nova, okoli leta 1500 rojena generacija nürnberških bakrorezcev: takoimenovani Kleinmeister/miniaturni mojstri, z majhnimi formati slik, pa tudi s sodnimi procesi. Razstava *Zeitenwende – Rund um Dürer* bo z različnimi „linki“ vsebinsko povezana z drugimi temami jubilejnega programa drugih oddelkov Universalmuseum Joanneum.